ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 2ας Ιουλίου 2009 *

Στην υπόθεση C-32/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria (Ισπανία) με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιανουαρίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA)

κατά

Cul de Sac Espacio Creativo SL,

Acierta Product & Position SA,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, M. Ilešič (εισηγητή), A. Tizzano, A. Borg Barthet και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Ιανουαρίου 2009,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (FEIA), εκπροσωπούμενη από την M. J. Sanmartín Sanmartín, abogada,

— η Cul de Sac Espacio Creativo SL, εκπροσωπούμενη από τον O. L. Herreros Chico, abogado,

— η Acierta Product & Position SA, εκπροσωπούμενη από την M. T. Sánchez Morgado, abogada,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την I. Rao, επικουρούμενη από τον S. Malynicz, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την I. Martínez del Peral και τον H. Krämer,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Μαρτίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφοι 1 και 3, και του άρθρου 88, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (στο εξής: FEIA) και των εταιριών Cul de Sac Espacio Creativo SL (στο εξής: Cul de Sac) και Acierta Product & Position SA (στο εξής: Acierta), όσον αφορά την κυριότητα κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων ωρολογίων τοίχου.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Σκοπός του κανονισμού, όπως προκύπτει από την πρώτη αιτιολογική σκέψη του είναι να δημιουργήσει «ένα κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα στο οποίο χορηγείται ενιαία προστασία με ομοιόμορφα αποτελέσματα σε όλο το έδαφος της Κοινότητας».

4 Η όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού προβλέπει:

«Ένα πιο προσιτό σύστημα προστασίας των σχεδίων και υποδειγμάτων και καλύτερα προσαρμοσμένο στις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς, είναι, ως εκ τούτου, απαραίτητο για την κοινοτική βιομηχανία.»

5 Η ένατη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Οι ουσιαστικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού για το δίκαιο περί σχεδίων και υποδειγμάτων, θα πρέπει να ευθυγραμμισθούν με τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 98/71/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1998, για τη νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων (ΕΕ L 289, σ. 28)].»

6 Σύμφωνα με τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού:

«Μερικοί από τους [βιομηχανικούς κλάδους της Κοινότητας] παράγουν μεγάλο αριθμό σχεδίων και υποδειγμάτων για προϊόντα που συχνά έχουν σύντομη ζωή στην αγορά, για τα οποία η προστασία χωρίς την υποχρεωτική τήρηση των διατυπώσεων καταχώρισης είναι πλεονέκτημα και η διάρκεια προστασίας μικρότερης σημασίας. […]»

7 Η εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού ορίζει:

«[…] το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα θα πρέπει να συνιστά δικαίωμα μόνο για την αποφυγή της αντιγραφής. […]»

8 Η εικοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού έχει ως εξής:

«Οι κλάδοι της βιομηχανίας που παράγουν μεγάλο αριθμό ενδεχομένως βραχύβιων σχεδίων και υποδειγμάτων μέσα σε σύντομα χρονικά διαστήματα, από τα οποία ενδεχομένως μόνο μερικά διατίθενται στο εμπόριο, θα θεωρήσουν προσφορότερη τη χρήση μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων. Για τους κλάδους αυτούς είναι ανάγκη να μπορούν να καταφεύγουν ευκολότερα στα καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα. Κατά συνέπεια, η δυνατότητα συνδυασμού περισσοτέρων σχεδίων και υποδειγμάτων σε μία πολλαπλή αίτηση ανταποκρίνεται στην ανάγκη αυτή. Εντούτοις, τα σχέδια ή υποδείγματα που περιλαμβάνονται σε πολλαπλή αίτηση μπορούν να εξετάζονται ανεξάρτητα το ένα του άλλου όσον αφορά […] την εκχώρηση […].»

9 Η τριακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού ορίζει:

«Ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει την εφαρμογή, σε σχέδια ή υποδείγματα που προστατεύονται ως κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, των νόμων περί βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή άλλων συναφών νόμων των κρατών μελών, όπως εκείνων που αφορούν την προστασία σχεδίων ή υποδειγμάτων με καταχώριση ή εκείνων που αφορούν μη καταχωρισμένα σχέδια ή υποδείγματα […].»

10 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού:

«Τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα προστατεύονται:

α) ως "μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα", εάν έχουν διατεθεί στο κοινό, υπό τους όρους που προβλέπει ο παρών κανονισμός».

11 Ωστόσο, σύμφωνα με την παράγραφο 3 αυτού του άρθρου:

«Το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ενιαίο χαρακτήρα. Παράγει τα αυτά αποτελέσματα σε ολόκληρη την Κοινότητα. Δεν δύναται […] να μεταβιβάζεται […] παρά μόνο σε ολόκληρη την Κοινότητα. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται πλην αντιθέτου διατάξεως του παρόντος κανονισμού.»

12 Ο τίτλος ΙΙ του κανονισμού, με επικεφαλίδα «Δίκαιο περί σχεδίων και υποδειγμάτων», περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το τμήμα 1, με τίτλο «Όροι προστασίας», που περιέχει τα άρθρα 3 έως 9, το τμήμα 3, με τίτλο «Δικαίωμα επί κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος», που περιέχει τα άρθρα 14 έως 18, και το τμήμα 5, με τίτλο «Ακυρότητα», που αποτελείται από τα άρθρα 24 έως 36.

13 Το άρθρο 3, στοιχείο α΄, του κανονισμού ορίζει ως «σχέδιο ή υπόδειγμα» την «εικόνα την οποία παρουσιάζει το σύνολο ή μέρος ενός προϊόντος η οποία προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του, και ιδίως από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά του ίδιου του προϊόντος ή/και της διακόσμησης που φέρει».

14 Το άρθρο 11 του κανονισμού, με τίτλο «Διάρκεια προστασίας του μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Το σχέδιο ή υπόδειγμα που πληροί τις προϋποθέσεις του τμήματος 1 προστατεύεται ως μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα επί μία τριετία που αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία διατέθηκε για πρώτη φορά στο κοινό εντός της Κοινότητας.»

15 Το άρθρο 14 του κανονισμού, με τίτλο «Δικαίωμα επί κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος», ορίζει στις παραγράφους 1 και 3:

«1. Δικαίωμα σε κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ο δημιουργός ή ο εξ αυτού έλκων δικαίωμα.

[…]

3. Ωστόσο, όταν το σχέδιο ή υπόδειγμα έχει γίνει από μισθωτό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του, το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον εργοδότη, εκτός αντίθετου συμφωνίας ή διάταξης της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας.»

16 Το άρθρο 19 του κανονισμού, με τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα», ορίζει στην παράγραφο 2:

«Το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα παρέχει στο δικαιούχο του το δικαίωμα απαγόρευσης των πράξεων της παραγράφου 1, μόνον εάν η αμφισβητούμενη χρήση απορρέει από αντίγραφο του προστατευόμενου σχεδίου ή υποδείγματος.»

17 Το άρθρο 25 του κανονισμού, με τίτλο «Λόγοι ακυρότητας», προβλέπει, στην παράγραφο 1, στοιχείο γ΄, ότι το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα κηρύσσεται άκυρο μόνον «εάν […], βάσει δικαστικής αποφάσεως, ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος κατά την έννοια του άρθρου 14».

18 Το άρθρο 27, με τίτλο «Εξομοίωση των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων με εθνικά σχέδια και υποδείγματα», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Εκτός αντιθέτων διατάξεων των άρθρων 28, 29, 30, 31 και 32, το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα ως αντικείμενο κυριότητας θεωρείται στο σύνολό του και σε όλη την Κοινότητα ως καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος του κράτους μέλους στο οποίο:

α) έχει την έδρα ή την κατοικία του ο δικαιούχος κατά τον κρίσιμο χρόνο, ή

β) εάν δεν ισχύει το στοιχείο α΄, έχει την εγκατάσταση ο δικαιούχος κατά τον κρίσιμο χρόνο.»

19 Ο τίτλος IX του κανονισμού, «Δικαιοδοσία και διαδικασία σε αγωγές που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα», περιλαμβάνει το τμήμα 2, με τίτλο «Διαφορές σχετικά με την παραποίηση/απομίμηση και με την ακυρότητα των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων», στο οποίο περιλαμβάνεται το άρθρο 88.

20 Το άρθρο αυτό, με τίτλο «Εφαρμοστέο δίκαιο», ορίζει στις παραγράφους 1 και 2:

«1. Τα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

2. Το δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων εφαρμόζει, σε όσα θέματα δεν καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, το εθνικό του δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.»

21 Το άρθρο 96, με τίτλο «Σχέση με άλλες μορφές προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου», προβλέπει στην παράγραφο 1:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου ή του δικαίου του οικείου κράτους μέλους που εφαρμόζεται επί των μη καταχωρισμένων σχεδίων ή υποδειγμάτων […].»

22 Σύμφωνα με την τρίτη αιτιολογική σκέψη της, η οδηγία 98/71 έχει ως σκοπό την προσέγγιση των νομοθεσιών περί προστασίας των σχεδίων και υποδειγμάτων των κρατών μελών.

23 Η εν λόγω οδηγία διευκρινίζει, με το άρθρο 2, ότι έχει εφαρμογή, ιδίως, στα δικαιώματα επί σχεδίων και υποδειγμάτων που έχουν καταχωρισθεί στα κεντρικά γραφεία βιομηχανικής ιδιοκτησίας των κρατών μελών ή στο Γραφείο Σχεδίων και Υποδειγμάτων της Μπενελούξ.

24 Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, της οδηγίας 98/71:

«Η αίτηση καταχώρισης σχεδίου ή υποδείγματος απορρίπτεται ή, αν αυτό έχει ήδη καταχωρισθεί, το επ' αυτού δικαίωμα κηρύσσεται άκυρο, εφόσον:

[…]

γ) ο υποβάλλων την αίτηση ή ο κάτοχος του δικαιώματος επί του σχεδίου ή υποδείγματος δεν έχει σχετικό δικαίωμα σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους […]».

Η εθνική νομοθεσία

25 Ο νόμος 20/2003 περί νομικής προστασίας του βιομηχανικού σχεδίου (ley 20/2003, de Protección Jurídica del Diseño Industrial), της 7ης Ιουλίου 2003 (*BOE* αριθ. 162, της 8ης Ιουλίου 2003, σ. 26348, στο εξής: LPJDI), αφορά μόνον τα καταχωρισμένα σχέδια ή υποδείγματα.

26 Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του LPJDI προβλέπει ότι «[δ]ικαίωμα καταχωρίσεως του σχεδίου έχει ο δημιουργός ή ο εξ αυτού έλκων δικαίωμα».

27 Το άρθρο 15 του LPJDI, με τίτλο «Σχέδια που δημιουργούνται στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας ή παροχής υπηρεσιών», ορίζει:

«Όταν το σχέδιο έχει δημιουργηθεί από μισθωτό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή σύμφωνα με τις οδηγίες του επιχειρηματία ή του εργοδότη του, ή κατά παραγγελία στο πλαίσιο σχέσεως παροχής υπηρεσιών, το δικαίωμα καταχωρίσεως ανήκει στον εργοδότη ή στον αντισυμβαλλόμενο ο οποίος έχει παραγγείλει τη δημιουργία του σχεδίου, εκτός αν η σύμβαση ορίζει άλλως.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

28 Η FEIA κατάρτισε πρόγραμμα με την ονομασία «D'ARTES», στο πλαίσιο του οποίου πενήντα βιοτεχνικά εργαστήρια, διαφόρων τομέων, μπορούσαν να δημιουργήσουν, μέσω ενός προγράμματος σχεδίου ή υποδείγματος, που θα πραγματοποιούσε ένας επαγγελματίας του τομέα, μια σειρά αντικειμένων προς εμπορία.

29 Η εταιρία AC&G SA (στο εξής: AC&G), ως εντολοδόχος του προγράμματος, καθόρισε τις παραμέτρους υλικής εκτελέσεως του προγράμματος D'ARTES και ανέλαβε την επιλογή των σχεδιαστών και τη σύναψη των σχετικών συμφωνιών με αυτούς.

30 Έτσι, η AC&G συνήψε με την Cul de Sac προφορική σύμβαση, μη διεπόμενη από το εργατικό δίκαιο της Ισπανίας, σύμφωνα με την οποία η AC&G αναλάμβανε τη δημιουργία ενός σχεδίου ή υποδείγματος και την τεχνική βοήθεια σε μια βιοτεχνία για τη δημιουργία, από αυτή, μιας νέας συλλογής προϊόντων. Η Cul de Sac εισέπραξε ως αμοιβή από την AC&G το ποσό των 1 800 ευρώ, πλέον ΦΠΑ.

31 Η Cul de Sac σχεδίασε μια σειρά ωρολογίων τοίχου (με κούκο), τα οποία κατασκευάστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος D'ARTES από τη βιοτεχνία Verónica Palomares και παρουσιάστηκαν τον Απρίλιο του 2005 με την ονομασία συλλογή «Santamaría».

32 Η Cul de Sac και η Acierta κατασκεύασαν στη συνέχεια και διέθεσαν στο εμπόριο ωρολόγια τοίχου με κούκο, με την ονομασία συλλογή «TIMELESS».

33 Η FEIA, κρίνοντας ότι αυτά τα ωρολόγια τοίχου με κούκο ήσαν αντίγραφα των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων της συλλογής «Santamaría», των οποίων θεωρεί ότι είναι δικαιούχος, αφενός, διότι ήταν η εμπνεύστρια και χρηματοδότρια του προγράμματος D'ARTES και, αφετέρου, διότι η AC&G της εκχώρησε τα αποκλειστικά δικαιώματα εκμεταλλεύσεως των προϊόντων που κατασκευάστηκαν με την πρώτη έκδοση του εν λόγω σχεδίου, άσκησε αγωγή κατά

της Cul de Sac και της Acierta, κυρίως, για παραποίηση/ απομίμηση των εν λόγω κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων και, επικουρικώς, για πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού.

34 Η FEIA προβάλλει ιδίως ότι έχει την ιδιοκτησία των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων των ωρολογίων της συλλογής «Santamaría», σύμφωνα με το άρθρο 15 του LPJDI, στο μέτρο που κατασκευάστηκαν από την Cul de Sac κατόπιν παραγγελίας της AC&G, που ενεργούσε ως «φανερή» εντολοδόχος της FEIA, στο πλαίσιο αμειβόμενης παροχής υπηρεσιών.

35 Η Cul de Sac και η Acierta αμφισβητούν ότι η AC&G και/ή η FEIA έχουν ή είχαν την ιδιοκτησία των εν λόγω σχεδίων ή υποδειγμάτων και ότι, επομένως, η FEIA νομιμοποιούνταν ενεργητικώς να ασκήσει αγωγή.

36 Το Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria θεωρεί ότι η FEIA μπορεί να προβάλει ιδιοκτησία επί των σχεδίων ή υποδειγμάτων περί των οποίων πρόκειται στην κύρια δίκη μόνον εάν η AC&G που της την εκχώρησε ήταν κάτοχος του δικαιώματος επί των εν λόγω σχεδίων ή υποδειγμάτων.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante y nº 1 de Marca Comunitaria αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 6/2002, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή στα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα που έχουν γίνει στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας στην οποία ο δημιουργός/σχεδιαστής συνδέεται με σύμβαση υποκείμενη στο εργατικό δίκαιο που πληροί τα κριτήρια της εξαρτήσεως και της παρεχόμενης σε άλλον εργασίας; ή

2) Πρέπει οι όροι “μισθωτός” και “εργοδότης” του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 6/2002 να ερμηνευθούν ευρέως για να καλύπτουν περιπτώσεις διαφορετικές εκείνης της σχέσεως εργασίας, όπως εκείνες στις οποίες, βάσει αστικής/εμπορικής συμβάσεως (και, κατά συνέπεια, ελλείψει εξαρτήσεως, εργασίας παρεχόμενης σε άλλον και τακτικά), ένα πρόσωπο (ο δημιουργός) υποχρεούται να πραγματοποιήσει, για τρίτο, ένα σχέδιο ή υπόδειγμα με ορισμένη τιμή και, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι αυτό το σχέδιο ή υπόδειγμα ανήκει στο πρόσωπο που το παραγγέλλει, εκτός αντίθετης συμφωνίας;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα για τον λόγο ότι τα σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο μιας σχέσεως εργασίας και τα σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο μιας σχέσεως η οποία δεν είναι σχέση εργασίας συνιστούν διαφορετικές πραγματικότητες:

α) Έχει εφαρμογή ο γενικός κανόνας του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 και, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα σχέδια ή υποδείγματα ανήκουν στον δημιουργό, εκτός αντίθετης συμφωνίας των μερών; ή

β) Το δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων [ή υποδειγμάτων] πρέπει να εφαρμόζει την εθνική νομοθεσία που διέπει τα σχέδια και τα υποδείγματα, κατά παραπομπή του άρθρου 88, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002;

4) Είναι δυνατή η εφαρμογή του εθνικού δικαίου στην περίπτωση κατά την οποία η παραπομπή στην εθνική νομοθεσία είναι προσήκουσα, εφόσον η νομοθεσία αυτή εξομοιώνει (όπως στο ισπανικό δίκαιο) τα σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο μια σχέσεως εργασίας (ανήκουν στον εργοδότη, εκτός αντίθετης συμφωνίας) προς τα σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργούνται επί παραγγελία (ανήκουν στο πρόσωπο που τα παραγγέλλει, εκτός αντίθετης συμφωνίας);

5) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα, η λύση αυτή (τα σχέδια ή υποδείγματα ανήκουν στο πρόσωπο που τα παραγγέλλει, εκτός αντίθετης συμφωνίας) δεν βρίσκεται σε αντίθεση προς την αρνητική απάντηση που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και δεύτερου ερωτήματος, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού

38 Με τα ερωτήματα αυτά, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού έχει επίσης εφαρμογή στο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα που δημιουργήθηκε κατά παραγγελία και δεν εμπίπτει επομένως στις εργασιακές σχέσεις.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

39 Η FEIA και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου τάχθηκαν υπέρ της εφαρμογής του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού για τα σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργούνται κατά παραγγελία, θεωρώντας ότι η διάταξη αυτή και, ειδικότερα, οι έννοιες του «εργοδότη» και του «μισθωτού» στις οποίες αναφέρεται, δεν πρέπει να ερμηνευθούν αποκλειστικά βάσει του γράμματος της εν λόγω διατάξεως, αλλά και υπό το πρίσμα της γενικής οικονομίας και των στόχων του συστήματος στο οποίο εντάσσονται.

40 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η Cul de Sac και η Acierta προτείνουν, αντιθέτως, ο κανόνας του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού να εφαρμόζεται αποκλειστικά στα σχέδια και υποδείγματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο σχέσεως εξαρτημένης εργασίας.

41 Η Acierta και η Επιτροπή επισημαίνουν, επιπλέον, ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, περιέχει κανόνα που αποκλίνει ή εισάγει εξαίρεση από τον γενικό κανόνα της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου και, υπ' αυτή την έννοια, δεν επιδέχεται ευρεία ερμηνεία ή αναλογική εφαρμογή σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται ρητώς.

42 Η Επιτροπή φρονεί, τέλος, ότι η προτεινόμενη ερμηνεία επιβεβαιώνεται από τις προπαρασκευαστικές εργασίες και από τη διαδικασία εκδόσεως του κανονισμού και είναι συνεπής με την κοινοτική και διεθνή νομοθεσία σχετικά με άλλα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Απάντηση του Δικαστηρίου

43 Όπως προκύπτει από το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού, το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον εργοδότη ή στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα.

44 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου, όταν το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα έχει γίνει από μισθωτό κατά την εκτέλεση των

καθηκόντων του ή σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του, το δικαίωμα επί του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον εργοδότη, εκτός αντίθετης συμφωνίας ή διάταξης της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας.

45 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της FEIA και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου σύμφωνα με το οποίο, ειδικότερα, οι έννοιες του «εργοδότη» και του «μισθωτού», που περιλαμβάνονται στην εν λόγω παράγραφο, πρέπει να ερμηνεύονται ευρέως για να έχουν επίσης εφαρμογή στα σχέδια και υποδείγματα που δημιουργούνται κατά παραγγελία.

46 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι ο κοινοτικός νομοθέτης θέσπισε με την παράγραφο αυτή ένα ειδικό καθεστώς όσον αφορά τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας.

47 Τούτο απορρέει, ειδικότερα, από το γεγονός ότι επέλεξε, κατά τη διατύπωση της εν λόγω παραγράφου, τη λέξη «εργοδότης» για τον δικαιούχο του σχεδίου ή υποδείγματος που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας και όχι τη σαφώς ευρύτερης σημασίας λέξη «εντολέας».

48 Όπως προκύπτει, εξάλλου, από τη διατύπωση του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού, ο «εργοδότης» καθίσταται κάτοχος του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος όταν ο «μισθωτός» το δημιουργεί προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ή ακολουθώντας τις οδηγίες του εργοδότη του.

49 Όσον αφορά την έννοια του «μισθωτού», επιβάλλεται, επίσης, η διαπίστωση ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν επέλεξε, με την εν λόγω διάταξη, όσον αφορά το πρόσωπο που δημιουργεί ένα σχέδιο ή υπόδειγμα, τη σαφώς ευρύτερης σημασίας λέξη

«εντολοδόχος». Επομένως, η λέξη «μισθωτός» αφορά το πρόσωπο που εξαρτάται από τον «εργοδότη» του κατά τη δημιουργία ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας.

50 Όσον αφορά το μέρος της εν λόγω παραγράφου που προβλέπει «εκτός αντίθετης συμφωνίας ή διάταξης της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας», πρέπει να διευκρινιστεί ότι, αφενός, παρέχει τη δυνατότητα στους συμβαλλόμενους με σύμβαση εργασίας να ορίσουν τον «μισθωτό» ως κάτοχο ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος και, αφετέρου, παρέχει την ευχέρεια στα κράτη μέλη να ορίσουν με την εθνική νομοθεσία τους τον «μισθωτό» ως κάτοχο ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, υπό την προϋπόθεση, σε αμφότερες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, ότι το σχέδιο ή το υπόδειγμα δεν δημιουργήθηκε στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας.

51 Επομένως, ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να ορίσει το ειδικό καθεστώς του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού με ένα ειδικό είδος συμβατικής σχέσης, δηλαδή τη σχέση εργασίας, αποκλειομένης επομένως της δυνατότητας εφαρμογής της εν λόγω παραγράφου στις λοιπές συμβατικές σχέσεις, όπως η κατά παραγγελία δημιουργία κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

52 Αυτή η ερμηνεία επιβεβαιώνεται, εξάλλου, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού.

53 Συναφώς, η Επιτροπή προβάλλει ότι η αιτιολογική έκθεση της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα [COM(93) 342 τελικό της 3ης Δεκεμβρίου 1993] διευκρινίζει ότι, όταν το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα έχει γίνει από μισθωτό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του που απορρέουν από τη σύμβαση εργασίας, το δικαίωμα επί του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον εργοδότη.

54 Κατά τα λοιπά, κατά την Επιτροπή και όπως προκύπτει από τα σημεία 27 έως 32 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, μολονότι το πρώτο προσχέδιο της πρότασης του κανονισμού της Επιτροπής περιελάμβανε, εκτός από διάταξη για την ιδιοκτησία ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος που δημιουργήθηκε από μισθωτό, μία ρητή διάταξη για την ιδιοκτησία ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος που δημιουργήθηκε κατά παραγγελία, η δεύτερη αυτή διάταξη δεν συμπεριλήφθηκε στον κανονισμό.

55 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο και δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού δεν έχει εφαρμογή σε κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα που έγινε κατά παραγγελία.

Επί του τρίτου ερωτήματος, υποερώτημα α, σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού

56 Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού έχει την έννοια ότι το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον δημιουργό, εκτός αν μεταβιβάστηκε με σύμβαση στον εξ αυτού έλκοντα δικαιώματα.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

57 Η FEIA φρονεί ότι το άρθρο 14 πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των σκοπών του κανονισμού και λαμβανομένης υπόψη της βουλήσεως του νομοθέτη να θεσπίσει απλώς μια ελάχιστη ρύθμιση για το θέμα. Αναφέρεται, ειδικότερα, αφενός, στα άρθρα 27, 88 και 96 του κανονισμού, τα οποία παραπέμπουν στην εθνική νομοθεσία και επιτρέπουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν προστασία των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων ευρύτερη από την προστασία που προβλέπει ο κανονισμός και,

αφετέρου, στην έκτη, στην όγδοη και στην ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, στις οποίες μνημονεύονται οι απαιτήσεις που συνδέονται με τον σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και τίθεται ο στόχος της ευθυγραμμίσεως των ουσιαστικών διατάξεων του κανονισμού προς τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 98/71.

58 Η FEIA υποστηρίζει επίσης ότι η έννοια του «έλκοντος δικαίωμα» στο άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί ως αναφορά στους διαφόρους πιθανούς τρόπους κτήσεως του δικαιώματος επί του σχεδίου ή υποδείγματος τους οποίους προβλέπουν οι νομοθεσίες των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου τον οποίο προβλέπει η LPJDI υπέρ του παραγγείλαντος το εν λόγω σχέδιο ή υπόδειγμα.

59 Κατά την Επιτροπή, την Acierta και την Cul de Sac, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού περιέχει μια γενική διάταξη η οποία ευνοεί την αναγνώριση του δικαιώματος επί του σχεδίου ή υποδείγματος στον δημιουργό του. Η μοναδική εξαίρεση του κανόνα αυτού είναι η επόμενη παράγραφος 3 και αφορά αποκλειστικά την περίπτωση σχεδίων και υποδειγμάτων που δημιουργούνται από τον μισθωτό στο πλαίσιο σχέσεως εξαρτημένης εργασίας. Συνεπώς, ο κανονισμός δεν παρουσιάζει κανένα κενό όσον αφορά τον προσδιορισμό του κατόχου του δικαιώματος επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

60 Η Acierta και η Cul de Sac διευκρινίζουν ότι το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος μπορεί να μεταβιβαστεί με σύμβαση.

61 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει ότι το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού δεν προβλέπει την περίπτωση κατόχου σχεδίου ή υποδείγματος που δημιουργήθηκε κατά παραγγελία. Επομένως, έχει την άποψη ότι τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με την τριακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη καθώς και με το άρθρο 88, παράγραφος 2, του κανονισμού, να εφαρμόζουν τη σχετική με τα μη καταχωρισμένα σχέδια και υποδείγματα εθνική νομοθεσία τους.

Απάντηση του Δικαστηρίου

62 Πρέπει, εκ προοιμίου, να υπενθυμιστεί ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, στο Δικαστήριο ερωτάται μόνο για την περίπτωση η οποία, αφενός, αφορά μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα που δημιουργήθηκαν κατά παραγγελία και, αφετέρου, η LPJDI δεν εξομοιώνει τα εν λόγω σχέδια ή υποδείγματα με αυτά που δημιουργούνται στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας.

63 Έτσι, από τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου όσο και της αρχής της ισότητας απορρέει ότι στο περιεχόμενο μιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, η οποία δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και της σημασίας της, πρέπει κανονικά, σε όλη την Κοινότητα, να δίδεται αυτοτελής και ομοιόμορφη ερμηνεία, η οποία πρέπει να ανευρίσκεται με βάση τα συμφραζόμενα και τον σκοπό που επιδιώκει η σχετική κανονιστική ρύθμιση (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 18ης Ιανουαρίου 1984, 327/82, Ekro, Συλλογή 1984, σ. 107, σκέψη 11 της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-287/98, Linster, Συλλογή 2000, σ. I-6917, σκέψη 43, και της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-316/05, Nokia, Συλλογή 2006, σ. I-12083, σκέψη 21).

64 Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των εννοιών του «δημιουργού» και του «εξ αυτού έλκοντος δικαίωμα» που περιλαμβάνονται στο άρθρο 14 του κανονισμού.

65 Πάντως, αν οι εν λόγω έννοιες ερμηνεύονταν διαφορετικά εντός των διαφόρων κρατών μελών, με τα ίδια πραγματικά περιστατικά το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος θα μπορούσε να ανήκει σε ορισμένα κράτη στον δημιουργό και σε άλλα στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα. Στην περίπτωση αυτή, η εξασφάλιση της προστασίας των εν λόγω κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων δεν θα ήταν ομοιόμορφη σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Nokia, σκέψη 27).

66 Είναι σημαντικό, επομένως, να ερμηνεύονται οι προαναφερθείσες έννοιες ομοιόμορφα στην κοινοτική έννομη τάξη.

67 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, κατά την οποία «[έ]να ενιαίο σύστημα για την απόκτηση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος [χορηγεί] ενιαία προστασία με ομοιόμορφα αποτελέσματα σε όλο το έδαφος της Κοινότητας […]».

68 Επιπλέον, από το άρθρο 1, παράγραφος 3, του κανονισμού προκύπτει ότι το εν λόγω σχέδιο ή υπόδειγμα δεν μπορεί να μεταβιβαστεί παρά μόνο σε ολόκληρη την Κοινότητα, εκτός αντιθέτου διατάξεως του κανονισμού.

69 Όσον αφορά ειδικότερα τη μεταβίβαση του δικαιώματος επί κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος του δημιουργού προς τον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως παρατηρούν, κατ' ουσίαν, η FEIA, η Cul de sac και η Acierta, ότι η δυνατότητα μιας τέτοιας μεταβίβασης απορρέει εμμέσως από το γράμμα του εν λόγω άρθρου.

70 Εξάλλου, η ερμηνεία αυτή απορρέει ρητώς από την απόδοση σε άλλες γλώσσες της έννοιας του «εξ αυτού έλκοντος δικαίωμα», όπως στα γερμανικά, στα πολωνικά, στα σλοβενικά, στα σουηδικά και στα αγγλικά, στις οποίες η εν λόγω έννοια αποδίδεται, αντίστοιχα, ως «Rechtsnachfolger», «następcy prawnemu», «pravni naslednik», «den till vilken rätten har övergått» και «successor in title».

71 Η εν λόγω μεταβίβαση περιλαμβάνει τη μεταβίβαση με σύμβαση.

72 Από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού προκύπτει, πράγματι, όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 46 έως 50 των προτάσεών του, ότι ο δημιουργός μπορεί να μεταβιβάσει με σύμβαση το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα.

73 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από την όγδοη και τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού που υπογραμμίζουν την ανάγκη προσαρμογής της προστασίας των κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες όλων των βιομηχανικών κλάδων της Κοινότητας.

74 Εξάλλου, είναι ουσιώδες, για τους σκοπούς της προστασίας, ειδικότερα, των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων να εξασφαλίζεται ο σεβασμός, σύμφωνα με την εικοστή ένατη αιτιολογική σκέψη και με το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού, του δικαιώματος απαγόρευσης αντιγραφής των εν λόγω σχεδίων ή υποδειγμάτων.

75 Συγκεκριμένα, εκτός από τους μεμονωμένους δημιουργούς που αναφέρονται στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, από τη δέκατη έκτη και την εικοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη του απορρέει ότι παραγωγοί μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων μπορούν να είναι ορισμένοι βιομηχανικοί κλάδοι της Κοινότητας.

76 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποκλείεται, όπως παρατήρησε, κατ' ουσίαν, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ο έλκων δικαίωμα να είναι οικονομικά ισχυρότερος από τον δημιουργό και να διαθέτει σημαντικότερα μέσα για να κινήσει δικαστική διαδικασία προκειμένου να εμποδίσει την αντιγραφή των εν λόγω σχεδίων ή υποδειγμάτων.

77 Κατά συνέπεια, η προσαρμογή της προστασίας των κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων στις ανάγκες όλων των βιομηχανικών κλάδων της Κοινότητας, που απορρέει από την όγδοη και τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, μέσω της συμβατικής μεταβίβασης του δικαιώματος επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, μπορεί να συμβάλει στον ουσιαστικό στόχο της αποτελεσματικής άσκησης των δικαιωμάτων που παρέχει το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας, όπως προκύπτει από την εικοστή ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού.

78 Κατά τα λοιπά, η ενισχυμένη προστασία της βιομηχανικής αισθητικής έχει ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, όχι μόνο να προάγει τη συμβολή μεμονωμένων δημιουργών ώστε να καθιερωθεί η υπεροχή της Κοινότητας στον τομέα αυτό, αλλά επίσης ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τις επενδύσεις στην παραγωγή τους.

79 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η δυνατότητα συμβατικής μεταβίβασης του δικαιώματος επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος από τον δημιουργό στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού είναι σύμφωνη τόσο με το γράμμα του εν λόγω άρθρου όσο και με τους σκοπούς που επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός.

80 Εντούτοις, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να ελέγξει το περιεχόμενο αυτής της σύμβασης και να καθορίσει συναφώς αν, ενδεχομένως, το δικαίωμα επί του μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος έχει πράγματι μεταβιβαστεί από τον δημιουργό στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα.

81 Οι ανωτέρω σκέψεις δεν αντιτίθενται προφανώς προς την εφαρμογή από το εθνικό δικαστήριο, στο πλαίσιο της εν λόγω εξέτασης, της σχετικής με τις συμβάσεις νομοθεσίας προκειμένου να καθοριστεί σε ποιον ανήκει, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού, το δικαίωμα επί του μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

82 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο ερώτημα, υποερώτημα α, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, υπό συνθήκες όπως αυτές της κύριας δίκης, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού έχει την έννοια ότι το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον δημιουργό, εκτός αν έχει μεταβιβαστεί με σύμβαση στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα.

Επί του τρίτου ερωτήματος, υποερώτημα β, καθώς και επί του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος

83 Κατόπιν της απάντησης στο τρίτο ερώτημα, υποερώτημα α, παρέλκει η απάντηση στο τρίτο ερώτημα, υποερώτημα β, καθώς και στο τέταρτο και στο πέμπτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

84 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, δεν έχει εφαρμογή σε κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα που έγινε κατά παραγγελία.

2) Υπό συνθήκες όπως αυτές της κύριας δίκης, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού έχει την έννοια ότι το δικαίωμα επί του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ανήκει στον δημιουργό, εκτός αν μεταβιβάστηκε με σύμβαση στον εξ αυτού έλκοντα δικαίωμα.

(υπογραφές)